

Європейській євангельський альянс

Заклик до боротьби із антисемітизмом

Заклик від Європейського євангельського альянсу до боротьби із антисемітизмом

По всій Європі підіймається хвиля ненависті до людей через їх етнічну чи релігійну належність. І християни не повинні заплющувати на це очі. Європейський євангельський альянс публікує цю заяву проти антисемітизму паралельно з аналогічною заявою проти ненависті до мусульман.

Ця публікація включає в себе заклик до дії, огляд антисемітизму як соціального явища, виклад біблійної позиції з питань ненависті та обрання євреїв Богом, а також короткий роздум про те, як християни повинні реагувати на прояви антисемітизму.

В найширшому сенсі антисемітизм визначається як ненависть або несправедливе ставлення до представників єврейського народу.

Заклик до дії

У зв'язку зі зростанням антисемітських настроїв по всій Європі Європейський євангельський альянс вважає за необхідне вжити рішучих заходів. Він закликає євангельських християн:

- Зректися звинувачення євреїв у боговбивстві та хибних вчень про те, що євреї начебто несуть виключну провину за смерть Христа, і засуджувати будь-які висловлювання такого характеру;
- Зректися й осудити всі антисемітські акти, скоєні в минулому, зокрема чоловіками та жінками, які називали себе християнами, проте чиї слова та дії суперечили вченню Ісуса та Біблії;
- Звертати увагу на євреїв навколо себе: сусідів, колег, синагоги та месіанські спільноти у своєму районі — та молитися за них;
- Не заплющувати очі на прояви антисемітизму, свідками яких ви стаєте особисто чи про які ви дізналися з новин, та молитися за них;
- Шукати можливості та способи потоваришувати із євреями, зокрема з месіанськими євреями (яких також часто називають євреями, що вірять в Ісуса);
- Проявляти солідарність з єврейським народом, встаючи пліч-о-пліч із ними, якщо вони або їхня власність стають об'єктами нападів. Бути готовими надати притулок, якщо ситуація ускладниться.

Й зв'язно, Європейський євангельський альянс закликає християн чітко, доступно, з повагою та співчуттям нести Боже євангельське послання про любов до всіх людей, зокрема до єврейського народу.

Антисемітизм — минуле, сповнене болю

Історія європейського антисемітизму починається щонайменше з часів Римської імперії (Дії 18:2). На превеликий жаль, більша частина цієї історії пов'язана з Церквою. Ми шануємо тих, хто захищав євреїв у небезпечні часи, іноді сплачуючи за це дуже високу ціну. Проте занадто часто більш поширеним сценарієм була байдужість чи навіть співучасть. В цій історії було все: звинувачення у боговбивстві й твердження, що єврейський народ несе виключну відповідальність за смерть Христа; знищення європейських єврейських спільнот хрестоносцями; спалення євреїв на кострах за те, що вони начебто спричинили Чорну смерть; переслідування єврейського народу під час інквізиції; вигнання єврейського населення з різних країн; криваві наклепи, коли євреїв звинувачували у вбивстві дітей і використанні «християнської» крові для приготування пасхальної маці (прісного хліба) [1]; вбивства євреїв і руйнування єврейських штетлів (селищ) під час погромів в Центральній і Східній Європі та мовчання більшості Церкви за часів Голокосту. Історія європейського антисемітизму є кошмарною плямою на всьому нашому континенті та болісною виразкою на тілі Христа.

Визнані церковні лідери, як от Амвросій [2] та Мартін Лютер [3], виступали з палкими антиєврейськими промовами. «Тоненька тріщина, що з'явилася у фундаменті єврейсько-християнських відносин, продовжувала рости й поступово перетворилася на прірву, перед якою ми стоїмо сьогодні» [4].

Найбільш спустошливим було винищення близько шести мільйонів євреїв, включно з тими, що вірили в Ісуса, у рамках так званого «остаточного вирішення єврейського питання» під час Другої світової війни. З дев'яти мільйонів євреїв, що проживали в Європі на момент початку війни, лише три мільйони побачили її кінець.

У XX столітті фашизм надав антисемітизму нову, світську, маску расизму. Якщо «християнський» антисемітизм малював задушення євреїв як засіб захисту та збереження чистоти віри, цей новий різновид антисемітизму стверджував необхідність фізичного винищення єврейського народу для захисту нібито вищої арійської раси.

Зловісне минуле

На жаль, ненависть до єврейського народу залишається не лише помилкою минулого. Сьогодні релігійний, расовий та політичний антисемітизм часто змішується. І не важливо, чи породжені вони релігійним фанатизмом, расистською ідеологією чи політичною ворожістю, але акти насильства по відношенню до єврейського народу продовжуються. Заперечення Голокосту; демонізація Держави Ізраїль, що виходить далеко за межі розумної критики; негласні заборони допускати євреїв до викладання в університетах; усілякі варіації хештега «Гітлер мав рацію» (понад 17 000 за тиждень у 2022 році) [5]; напади на випадкових перехожих-євреїв на вулицях; терористичні атаки на синагоги та єврейські школи; заклики бойкотувати всі єврейські товари та підприємства — антисемітизм залишається отруйною та небезпечною реальністю сьогодення. І підйому, подібного до нинішнього, не було з 1930-х років.

І не забуваймо, що євреї, які вірять в Ісуса, також зазнають нападів. Відома маса випадків вандалізму із розмальовуванням стін єврейських месіанських громад свастиками.

Що Біблія говорить про ненависть?

Ми служимо Богові любові, який від початку нашого існування любив нас, піклувався про нас і забезпечував нас (Повторення Закону 7:9). Любити і служити Богу означає наслідувати Його приклад і любити все Його творіння, включно з тими, кого легко любити, і тими, хто нам не дуже подобається і кого любити важко (Матвія 5:43-45).

Ненавидіти чи бажати знищення будь-якої групи людей, зокрема єврейського народу, є відвертим порушенням Божої заповіді любити ближнього свого, як самого себе (Левит 19:18; Марка 12:31). Ненависть будь-якого роду суперечить Божій волі та вченню Святого Письма і не відповідає прикладу Ісуса (1 Івана 2:11). Християни покликані «віддалити від себе» будь-яку ненависть, бути співчутливими та пробачати один одному, як у Христі Бог пробачив нас (Ефесян 4:31-32).

Бог не ненавидить Своє творіння, навпаки, Він любить світ (Івана 3:16), отже і єврейський народ теж. Ісус – єврейський Месія, син Давида, син Авраама (Матвія 1:1). Ісус помер за їхні гріхи і воскрес із мертвих, і Він прагне побачити їх спасеними (як і все людство) (Матвія 23:37).

Авжеж, при розп'ятті Ісуса були присутні євреї, але також і римляни та інші язичники. Проте Ісус помер за гріхи всього світу, що робить усіх людей відповідальними за Його смерть (Дії 4:27; Римлян 5:6, 8). Звинувачення єврейського народу у боговбивстві та покладання на нього виключної відповідальності за смерть Христа суперечить основоположній біблійній істині. Так, у Діях апостолів розповідається, як юдейські лідери боролися проти ранньої Церкви, але водночас самою Церквою на той момент керували месіанські євреї. Тож, як не крути, антисемітизму немає виправдання.

Що Біблія говорить про обраність євреїв?

У 12-му розділі Книги Буття Бог каже Аврамові залишити свою сім'ю та піти туди, куди Він вкаже. Разом із цим закликом Бог дає Аврамові низку обіцянок. Він вирішує особливим чином благословити Авраама та всю його сім'ю (включно з майбутніми нащадками). Від Авраама піде великий народ, і він буде благословенний. Його ім'я буде велике, і він сам стане благословенням для багатьох. Ті, хто благословляє Авраама (та його нащадків), будуть благословенні, а ті, хто проклинає їх, будуть прокляті. І нарешті, через нього благословляться всі народи земні. Бог обрав Авраама та його нащадків Своїм народом не просто так, а з певною метою. Вони були покликані не для того, щоб приховати це благословення і зберігати його тільки для себе, а щоб бути благословенням для інших і поширити його на всі народи.

В Ізраїля були моменти, коли вони використовували своє становище, щоб благословляти навколишні народи, але були й часи, коли вони ізолювалися від усіх і не ділилися своїм благословенням. Проте Бог залишився вірним Своїй обіцянці, та весь світ справді благословився через нащадків Авраама народженням, смертю і воскресінням Ісуса Христа, який викупив усіх людей світу від гріха.

Прийняте Авраамом покликання бути благословенням поширилося тепер і на Церкву як на всиновлених нащадків Авраама. На нас покладено відповідальність благословляти народи благою звісткою про

Ісуса. І ця звістка ніколи не поширюється через ненависть, а лише через любов. Християни не вороги євреям — ми одна сім'я.

Зрештою, антисемітизм — це духовне зло, в основі якого лежить спроба зірвати плани Бога щодо викуплення грішного людства, для спасіння котрого Він послав Свого Сина. Через єврейський народ Бог дав світові Своє написане Слово (Святе Письмо) та Слово, що сталося тілом (Спасителя).

Відповідь християн духу антисемітизму

У «Берлінській декларації про унікальність Христа та благовістя євреям у сучасній Європі» сказано: «Ми визнаємо сумний факт присутності в історії європейського християнства "вчення зневаги", нетерпимості до єврейського народу та юдаїзму, огидних актів примусу, антисемітизму у відносинах, словах і ділах [6].

Аналогічно, у Декларації Віллоубенка керівники церков пишуть: «Стурбовані питанням людяності в усьому світі, ми сповнені рішучості відстоювати право єврейського народу на повноправне та мирне існування у будь-якому куточку світу, як у Землі Ізраїльській, так і в діаспорах по всьому світу» [7].

Коли йдеться про Землю Ізраїльську, дехто каже, що критика дій сучасного ізраїльського уряду щодо палестинців є проявом антисемітизму. Інші стверджують протилежне. Звичайно, не можна допускати, щоб складна політична ситуація в Державі Ізраїль використовувалася як підстава чи виправдання антисемітизму. Водночас визнання за євреями права мирно жити у Землі Ізраїльській не виправдовує жодних «дій, що суперечать біблійній етиці та є пригнобленням груп людей чи окремих осіб» [8].

Християни-неєвреї та євреї, що вірять в Ісуса, — брати і сестри у Христі. Співучасть Церкви в антисемітизмі згальмувала ім'я Ісуса. Настав час віруючим в Ісуса — чи то євреї, чи представники інших народів — об'єднатися проти актів ненависті та тероризму щодо будь-якого єврея в сучасному світі.

Ісус є єдиним шляхом спасіння для всіх людей, включно з Його співвітчизниками-євреями (Івана 14:6; Дії 4:12; 1 Тимофія 2:5; Римлян 1:16). Тому приховувати від людей Його послання про спасіння не може бути проявом любові. Якщо християни люблять людей, зокрема представників єврейського народу, вони повинні делікатно та з повагою ділитися з ними посланням Божої любові, щоб кожен, хто почув і повірив, міг спастися (Івана 3:16).

Час діяти

Антисемітизм присутній у Європі безпосередньо навколо нас у вигляді слів, бойкотів, вандалізму, посягань на власність та нападів на людей. Ми його бачимо. Європейський євангельський альянс закликає кожного не тільки бачити, але й діяти.

Ресурси: Матеріали та організації

- [Берлінська декларація](#) про унікальність Христа та благовістя євреям у сучасній Європі.
- Джеймс Керрол «Меч Костянтина: Церква та євреї, історія».
- [Декларація Віллоубенка](#)
- Річард С. Харві «Лютер та євреї: виправлення брехні»
- Майкл Л. Браун «Наші руки залиті кров'ю: трагічна історія відносин Церкви та єврейського народу»
- «Антисемітизм сьогодні», Центр єврейської спадщини Західної Канади, <https://www.jhwc.org/antisemitism-today/>.
- Лозанська консультація з євангелізації євреїв <http://lcje.network/>
- [Християнське свідчення у мультирелігійному світі](#)

Примітки

[1] Кривавий наклеп: хибне, підбурювальне звинувачення проти євреїв. Антидифаматорська ліга, дата звернення до джерела 10 листопада 2022 р., <https://www.adl.org/education/resources/glossary-terms/blood-libel>.

[2] Амвросій називав синагоги «домом віроломства, будинком нечестя». Цитата наведена в Єврейській енциклопедії онлайн, стаття «Амвросій», Луї Гінзберг, дата звернення до джерела 10 листопада 2022, <https://www.jewishencyclopedia.com/articles/1377-ambrose>

[3] Мартін Лютер проповідував, що синагоги потрібно спалювати, а євреїв відправляти на важкі роботи. Див. Річард С. Харві «Лютер і євреї: виправлення брехні» (Юджин: Cascade book, 2017), с. 81.

[4] Дж. Рендалл Прайс. Як ми повинні ставитися до Ізраїлю? (Юджин: Harvest House, 1995), Розділ 11.

[5] Антисемітизм сьогодні. Центр єврейської спадщини Західної Канади, дата звернення до джерела 10 листопада 2022, <https://www.jhcwc.org/antisemitism-today/>.

[6] Даррел Л. Бок. Берлінська декларація про унікальність Христа та благовістя євреям у сучасній Європі. Блог Welcome Bible.org, 29 серпня 2008 р <https://blogs.bible.org/berlin-declaration-on-christs-uniqueness-and-jewish-evangelism-in-europe-today-aug-29/>.

[7] Декларація Віллоубенка. Лозанська консультація щодо євангелізації євреїв, дата звернення до джерела 10 листопада 2022 р., <http://www.lcje.net/willowbank.html>.

[8] Теж саме джерело.

Графіка

Фотографію для обкладинки взято з платформи Unsplash, автор Бен Островен

Дизайн розроблений бонським офісом ЕЕА

